

KİŞİSEL BAKIM VE TEMİZLİKTE GÖRGÜ KURALLARI**Hijyen nedir?**

- Sağlığa zarar verecek ortamlardan korunmak için yapılacak uygulamalar ve alınacak önlemlerin tümüdür.
- Sağlıklı ortamın korunması ve her türlü hastalık faktöründen arındırılmasıdır.

Kişisel Hijyen

- Kişinin sağlığını korumak için ve sürdürmek için yaptığı öz bakım uygulamalarıdır.
- Birçok enfeksiyon hastalığının önlenmesinde kişisel hijyen alışkanlıklarına uyulması çok önemlidir.

Hijyen Uygulamalarının Amaçları

- Vücut salgılarının, atıklarının ve geçici mikroorganizmaların vücuttan uzaklaştırılması yoluyla temizliği sağlamak
- Bireyin rahatlamasını, dinlenmesini, gevşemesini ve kas gerilimini azaltmak
- Vücuttaki kötü kokuları (ter kokusu) gidermek
- Bireyin genel görünümünü olumlu hale getirmek, kendine olan güvenini arttırmak
- Deri sağlığını sürdürmek ve geliştirmek. (örneğin ılık ve sıcak banyolar deride kan dolaşımını arttırarak derinin beslenmesini sağlar.)

Kişisel Temizlik Kuralları

- ✓ Temizlik denilince sadece vücut temizliği veya konut temizliği anlaşılmamalıdır.
- ✓ Yaşadığımız ve çalıştığımız her yerde sağlığımız açısından temizlik üzerinde ciddiyetle durulmalıdır.
- ✓ Ellerin su ve sabunla yıkanması kişisel temizliğin temelini oluşturmaktadır.
- ✓ En az haftada bir defa banyo yapılmalı, çamaşır ve giyecekler sık değiştirmelidir.
- ✓ Haftada bir defa el ve ayak tırnakları kesilmelidir.
- ✓ Yemeklerden önce ve sonra mutlaka eller su ve sabun ile yıkanıp kurulanmalıdır.

- ✓ Tuvaletten sonra eller bol su ve sabun ile yıkanıp kurulanmalıdır.
- ✓ Akşamları yatmadan önce eller ve ayaklar yıkanmalı, günlük elbiseler çıkarılıp pijama veya gecelik giyilmelidir.
- ✓ İşten veya okuldan eve gelindiğinde el, yüz ve ayaklar yıkanmalıdır.
- ✓ Günde en az iki defa dişler fırçalanmalıdır.
- ✓ Her gün saçlar taranmalı ve sık sık uygun şampuanla yıkanmalıdır.
- ✓ Kişi yanında kağıt mendil bulundurmalıdır.
- ✓ Tuvaletler temiz kullanılmalıdır.
- ✓ Çöpler çöp kutusuna atılmalıdır.

İslamiyet'te Temizlik

- Dinimizde temizlik ciddi manada önemli bir husustur. İslam dini temizliğe büyük bir hassasiyetle yaklaşır.
- İslama göre temizlik; yalnızca beden, elbise, yaşam alanı vb. gibi bir temizlikle sınırlı bir anlayış değildir. Aynı zamanda günahattan ve haramdan uzak durarak kalbi temizliğe sahip olmak da Müslümanlara emredilmiştir.
- Müslüman olan bir kişinin temizlik anlayışı hem beden, kıyafet, yaşam alanı gibi maddi temizliği kapsamalı hem de dünyevi ilişkilerde ki temiz niyetliliği, hasetten ve kötülükten uzak durarak gönlünü temiz tutmayı yani manevi temizliği kapsamaktadır. Dinimiz her iki hususta da temizliği emreden bir dindir. Mümin bir kulun temiz olmaması düşünülemez.
- Maddi ve manevi temizliğin yanı sıra bir Müslümanın dikkat etmesi gereken üçüncü bir temizlik hususu vardır; o da "hadesten teaheret" olarak bilinen ibadet için temizliktir. Bu da hükmi temizlik olarak geçer.
- Dinimizin temizlik konusuna yaklaşımı, kişinin sağlıklı yaşamasına ve insan olmanın onurunun gerektirdiği tabii bir duruma işaret eder.
- İslam, Müslümanları temizlik konusunda pek çok görevle mükellef tutan bir dindir.

Bir Müslümanın İslam'a göre temizlik çeşitlerinin hepsine uygun yalaması farzdır. Müslüman temiz olmakla mükelleftir.

İslama Göre Temizliğin Çeşitleri Nelerdir?

1. Maddi Temizlik

- Maddi temizlik ilk akla geldiği gibi sadece beden yani kişisel temizlik demek değildir. **Maddi temizlik hem kişisel temizliği hem de çevresel temizliği kapsar.**
- Bir mümin bedenini temiz tutmalı, kıyafetini ve yaşam alanını temiz tutmalı, eşyalarını temiz kullanmalı, yiyip içtiği besinlerin temizliğine özen göstermelidir.
- Müslüman bir bireyin maddi temizliğin şartı olan sudan en verimli şekilde yararlanarak her zaman kendisini, eşyalarını ve çevresini temiz tutması gerekir. (Suyun bulunmadığı yerlerde ise, diğer temizlik yol ve unsurlarından yardım alınmalıdır.)
- Maddi temizlik, ibadete hazırlık safhasında da şart olarak kabul edilir. Bu sebeple de hükmi temizliğin bir kısmını da kapsamaktadır.

2. Hükmi Temizlik

- İslam dininde her ibadetin gereklilikleri vardır. İbadetleri yerine getirebilmek için öncesinde yapılması gereken birçok şey vardır.
- Hükmi temizlik de ibadet için bir Müslümanın yerine getirmesi gereken temizliktir.
- Namaz için alınan abdest, Müslüman bir kimsenin mutlaka eksik etmemesi gereken gusül abdesti gibi temizlikler ve bunların kademeleri hükmi temizliktir. Ayrıca su bulunmadığı durumlarda teyemmüm ile abdest yahut gusül almak da yine hükmi temizliğin gerekliliklerindendir.

3- Manevi Temizlik

- Müslüman bir kişi sadece dışını, dışarıdaki etkenleri temiz tutmayla temiz olmuş sayılmaz. Kulun en çok dikkat etmesi gereken temizliklerin bir diğeridir manevi temizlik.
- Kişi hayatını başkaları hakkında kötü düşüncelerden uzak tutarak yaşamaya gayret etmeli, hasetten, gıybetten, haramdan, hırstan, gösterişten ve bencillikten uzak durmalıdır.** Ancak kötü duygulardan arınan kişi manevi temizliğin gerekliliklerini yerine getirmiş olabilir.
- İslam'a göre Müslüman bir birey manevi olarak da temizlenmelidir.
- Müslüman her daim Allah'ın (c.c.) huzurunda olduğu bir hayat yaşadığını unutmamalı, maddi, hükmi ve manevi her açıdan temiz yaşamaya özen göstermelidir.** Müslüman için tüm bu temizlik çeşitleri, hem manem hem de bedenen temiz olması hayatının temeline oturtması gereken bir husustur.

Ortak Kullanım Alanlarını Temizlemenin Önemi

- Ortak kullanım alanları, diğer insanlarla birlikte kullandığımız alanlardır.** Bu nedenle, bu alanların temizliği hem kişisel hem de toplumsal sağlığı korumak için önemlidir.
- Temiz olmayan ortak kullanım alanları, çeşitli sağlık sorunlarına neden olabilir. Örneğin, kirli zeminler ve yüzeyler, bakterilerin ve mikropların üremesine neden olabilir. Bu da grip, soğuk algınlığı, ishal gibi hastalıklara yakalanma riskini artırır.
- Ayrıca, temiz olmayan ortak kullanım alanları, estetik açıdan da rahatsız edici olabilir. Kirli ve düzensiz bir ortam, insanların huzurunu ve motivasyonunu bozabilir.

AİLE İÇİ İLETİŞİMDE SAYGI VE GÖRGÜ KURALLARI

- Ailede görgü ve nezaket kuralları, aile ilişkilerinin bozulmaması, sevgi dolu bir ev ortamı yaratılması, bireylerin her birinin üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmesi içindir. Bu da demek oluyor ki evde görgü kurallarına uyulması, huzurlu ve mutlu bir aile ortamı yaratmaktadır.
- Türk ailesinde evin reisi babadır. Aile fertleri babanın verdiği kararlara uyar ve onun arzu ve isteklerini yerine getirir. Anne, ailenin en saygıya layık varlığıdır. Evin iç düzeni ondan sorulur. Çocuklar, her zaman şefkat ile bakılır, iyi yetişmeleri için itina edilir. Dede ve ninelerin de beraber olduğu ailelerde, onların söz hakkı ve kararları daha önce gelir. Görgünün esasını büyüklere saygı ve itaat, küçüklere şefkat ve merhamet teşkil eder. Bu bakımdan her görgü kuralı bu temele göre şekillenmiştir.
- **Evde küçükler büyüklerin yanında daima edepli bulunur. Yanlarına izin alarak girer ve çıkarlar, kendilerine söyleneni dikkatle dinlerler.** Büyüklerin sözüne izin almadan karışmazlar ve sözü lüzumsuz yere uzatmazlar. Kendilerine hitap edildiğinde, "Buyurun efendim" diye karşılık verirler.
- Ana babanın yatak odalarına, kapıyı vurup izin almadan girmezler. Kardeşler, birbirine bağlı ve saygılıdır. Abi, abla şefkatle doludur, kendilerini küçükler karşısında mesul hissederler. Küçükler de büyük kardeşlerine hürmet gösterir, onların isteklerini yerine getirirler. Onların sözlerini dikkatle dinleyip peki efendim, baş üstüne diyerek cevap verirler.
- Birbirinin eşya ve oyuncaklarını izinsiz kullanmazlar. Kendilerinde olanlardan birbirine ikram ederler. Kimseyi rahatsız etmez, gürültü çıkarmazlar.
- Anne, baba ve büyüklere karşı saygı, küçüklere karşı sevgi ve merhamet

gösterilmelidir. Çocuklara; **selam verme, merhaba, lütfen, rica ederim, teşekkür ederim, özür dilerim, günaydın, iyi akşamlar, hayırlı geceler...** gibi nezaket kuralları öğretilmeli ve yaşam biçimi haline gelmesi sağlanmalıdır.

- Ailede çocuklara; **sevgi, saygı, dürüstlük, yardım etme, paylaşma, sorumluluklarını bilme, düzenli olma, eşyanın kıymetini bilme**, yemek yeme kuralları, aile içi davranışlar, komşular ile ilişkiler öğretilmelidir.
- Aile içi görgü kuralları, herkesin kendilerinden ne beklediğini bilmesi için uygun sınırların belirlenmesine yardımcı olmaktadır. Bu amaçla çocukların neye izin verildiğini ve ne tür davranışların yasak olduğunu bilmesi için ailede görgü kurallarının oluşturulması önemlidir.
- **Hatta mümkünse aile içi görgü kurallarının herkesin görebileceği ve örnek alabileceği bir noktaya asılması daha verimlidir.** Evde görgü kuralları ile çocuklar kendisini hem daha motivasyonlu hem de gelişmiş hissedecek, saygın ve iyi yetişmiş bir birey olarak toplumdaki yerlerini alacaktır. İşte, anne babaya karşı nezaketli davranış örnekleri ve aile içi görgü kuralları:
- Aile büyüklerinin yanında rahatsız edici oturma ve yatma şekillerini uygulamayın. Evinizin, tüm aile üyelerinin kullanımı için olduğunu unutmayın.
- Ailede görgü ve nezaket kuralları ile ilgili unutulmaması gereken en önemli şey, saygının yalnızca büyükler için geçerli olmadığıdır. Saygı, her yaşta insanın hak ettiği bir davranıştır. Bu yüzden yalnızca anne ve babanıza karşı saygılı olup kardeşlerinize karşı rahatsız edici tavırlar sergilemeniz, doğru bir davranış değildir.
- Yemek hazırlanırken veya toplanırken mutlaka anne ve babanıza yardım edin.

Aynı şekilde yemeğe başlarken de aile büyükleri oturmadan masaya oturmayın.

- Ailede görgü kurallarına uyabilmek için bazı faydalı alışkanlıklar geliştirin. Örneğin, çıkardığınız çorapları orta yerde bırakmaktansa kirli sepetine atın, bulaşık makinesini siz yerleştirin ya da çamaşır katlama sorumlusu siz olun.
- Adabı muaşeret kurallarına uyum sağlamak için "Günaydın, İyi Geceler, Eline Sağlık" gibi nazik sözlerle mutlaka lügatinizde yer açın.
- Evin içerisinde koşmayın ve zıplamayın.
- Aile bireyleri uyurken rahatsız edici seste davranışlar ve konuşmalar yapmayın.
- Evde görgü kurallarından en önemlilerinden bir diğeri ise saygıdır. Ortak kullanım alanı olan tuvalet ve banyo gibi alanlara kapıyı çalmadan izinsiz bir şekilde girmeyin.

Ev Hayatında Uyması Gereken Temel Saygı Kurallarından Bazıları

Günaydın ve İyi Geceler Demek: Her gün, evdeki diğer bireylere "Günaydın veya "İyi geceler" demek saygının temel bir ifadesidir. Bu, güne veya güne veda ederken sevgi ve saygı göstermenin bir yolu olabilir.

Teşekkür Etmek: Birileri size yardım ettiğinde veya bir iyilik yaptığında teşekkür etmek, karşılıklı saygının önemli bir yansımasıdır.

Özür Dilemek: Hata yaptığınızda veya birini üzdüğünüzde özür dilemek, saygıyı göstermenin ve hatanın farkında olduğunuzu ifade etmenin bir yoludur.

Karşılıklı Dinlemek: Evdeki her bireyin görüşüne ve hikayesine değer vermek, karşılıklı saygının en temel kurallarından biridir. İletişim sırasında göz teması kurmak ve anlayışlı olmak önemlidir.

İstekleri ve Sınırları Saygıyla Karşılama: Diğer aile bireylerinin isteklerini ve sınırlarını

anlamak ve saygı göstermek, harmonik bir ev yaşamının anahtarıdır.

Gizliliğe Saygı: Her bireyin özel alanına ve gizliliğine saygı göstermek önemlidir. Kapıyı çalmadan odalara girmek gibi davranışlar bu kuralın bir parçasıdır.

Büyükklere Saygı: Ebeveynlerin ve diğer yetişkinlerin konuştuğunda dinlemek, göz teması kurmak ve sözlerini kesmeden beklemek, saygılı davranmanın bir parçasıdır. Onların istediği zamanları beklemek ve talimatlarına uymak da saygıyı gösterir.

Dil Kullanımı: Ebeveynler ve diğer çocuklarla nazik ve kibar bir dil kullanmak önemlidir. Kaba veya incitici sözler yerine, duygularını ifade ederken dikkatli ve nezaketli olmayı öğrenmek gerekir.

Dinleme ve Anlama: Birinin konuşmasını dinlerken göz teması kurmak, kafayı sallamak veya cevaplar vermek, onun söylediklerine değer verdiğini gösterir. Başkalarının görüşlerini anlamaya çalışmak da önemlidir.

Özel Eşyalara Saygı: Başkalarının oyuncaklarına, kitaplarına veya diğer eşyalarına dokunmadan önce izin almak gereklidir. Başkalarının eşyalarını özenli bir şekilde kullanmak ve onları iade etmek, saygılı davranışları yansıtır.

Paylaşma: Oyuncakları, oyunları veya diğer eşyaları paylaşmayı öğrenmek önemlidir. Eğer başkalarıyla birlikte oynanıyorsa, sırayla veya birlikte kullanımı öğrenmek işbirliği ruhunu destekler.

Temizlik ve Düzen: Oyuncakları kullanıldıktan sonra yerlerine koymak, odaları düzenli tutmak ve kişisel alanları temizlemek, evde düzen ve rahatlık sağlar.

Kurallara Uymak: Evin belirlediği kurallara uymak, hem güvenliği hem de düzeni koruma amacını taşır. Örneğin yemek masasında oturmak veya belirlenen saatlerde uyumak gibi.

- **Aile bireyleri sadece kendi istek ve beklentilerini anlatmaya çalışmamalı, karşı tarafın da ilettiği mesajları dikkatli bir şekilde dinlemelidir.**

AİLE BÜYÜKLERİYLE İLETİŞİMDE GÖRGÜ KURALLARI

- İnsanın doğumla başlayan hayat serüveni; çocukluk, gençlik, yetişkinlik ve yaşlılık basamaklarından geçip ölümle nihayete erer. Doğum ve ölüm gibi yaşlılık da ilahî kanunun bir gereğidir.
- Günümüzde de yaşlılara yapılan başka türlü muameleler söz konusu. Yaşlılarımız evlerinde, odalarında, huzurevlerinde, bir bakıma kendi başlarına yalnızlığa terk edilebiliyor.
- **Aile büyüklerine saygı göstermek hem dinî bir emirdir hem de bir insanlık görevidir.** Yaşlılıkta insan, içinde bulunduğu dönem dolayısıyla fazlasıyla duygusaldır. İlgiye ve sevgiye çocuklar kadar muhtaçtır. Çocukların yetişmesinde sevgi nasıl belirleyici bir role sahipse yaşlılar da aynı şekilde sevgiyle, ilgiyle hayata tutunurlar.
- Ahir ömürlerini huzur ve sükûnet içerisinde geçirmelerini sağlamak onlara karşı göstermemiz gereken vefa ve insanlık borcunun gereğidir. Yaşlı anne babalarına kol kanat geren ve hürmet gösteren evlatlar olalım. Yüce Allah'ın katında ret olunmayan dualardan da biri anne ve baba duası olduğunu unutmayalım.

SOFRA ADABI VE GÖRGÜ KURALLARI**Sofrada Görgü Kuralları**

- ✓ Ellerimizi su ve sabunla yıkadığımızda elimiz mikroplardan temizlenir.
- ✓ Bu şekilde mikropların yiyeceklerle birlikte ağızımızdan vücudumuza girmesi önlenmiş olur. Bu sebeple yemekten önce ve sonra ellerimizi yıkamalıyız.
- ✓ Sofrada mümkün olduğunca az konuşmalıyız. Ağızımızda lokma varken konuşmamalıyız.
- ✓ Tabağımıza yiyebileceğimiz kadar yemek almalıyız. Tabağımıza aldığımız yemekleri

bitirmeliyiz. Tabakta bırakılan yemek israftır.

- ✓ Yemeği ve ekmeği hep küçük lokmalar halinde yemeliyiz. Yemeğimizi çabuk çabuk yememeliyiz. İyice çiğnedikten sonra yutmalıyız.
- ✓ Ortaya konan yemekleri kendi önümüzden yemeliyiz. Yemeğin üzerine eğilmemeliyiz.
- ✓ Büyüklerle yemek yiyorsak yemeğe önce büyüklerin başlamasını beklemeliyiz.
- ✓ Yemekte öksürürken ya da hapşırırken ağızımızı kapatmalı yan veya arka tarafa dönmeliyiz.
- ✓ Karnımızı tıka basa doyurmamalıyız.
- ✓ Yemek seçmemeliyiz. Sağlıklı beslenmek için her tür besinden az da olsa yemeliyiz.
- ✓ Yemekten sonra annemize teşekkür etmeyi unutmamalıyız. Misafirlikte yediğimiz şeyler içinde ev sahibine teşekkür etmeliyiz.
- ✓ Yemekten sonra ellerimizi yıkamalı ve dişlerimizi fırçalamalıyız.

YEMEKTE, KAZANÇTA ÖLÇÜLÜ OLMA VE GÖRGÜ KURALLARI

- Sadelik, “**düz, basit, yalın, gösterişsiz, süssüz, karışksız, katkısız, süsü, gösterişi olmayan, yalın, süsten, püsten arınmışlık**” anlamlarına gelmektedir.
- Sade hayat israf etmeden, haddi aşmadan yaşamaktır. İhtiyacımız kadar yemek, ihtiyacımız kadar giyinmek ve aşırıya kaçmamaktır.
- Rasûlullah (s.a.s.) sade yaşar, sade giyinir, sade yemek yedi. Her şeyde sadeliği severdi. Hz. Peygamber, İslâm Devleti'nin başkanı olduğu halde, O yemesi, içmesi, giymesi ve bütün yaşayışı sade idi. O'nun hayatına lüks ve israf hiçbir zaman girememişti.
- Manevî alanda sadelik, mütevazılık, kanaatkârlık övülmüştür. İslâmiyette de bu hususa dair şu âyet delildir: “**Ey Âdemoğulları! Her mescitte ziynetinizi takının (güzel ve temiz giyinin). Yiyin**

İçin fakat israf etmeyin. Çünkü Allah, israf edenleri sevmez.” (A'râf, 7/31)

- Sadelikten uzaklaşma, yozlaşmaya yol açar. Zira sadelik niteliklidir. Sadelik kaliteli yaşamaktır.
- Hz. Peygamber; gösteriştten uzak bir yaşam sürmüştür. İmkânı olmadığı zaman da, devlet başkanı olup zamanın şartlarına göre her türlü imkânı kavuştuğu zaman da bu sade yaşamından vazgeçmemiştir.
- İnsanlar kralların ve yöneticilerin yaşam tarzlarından haberdar oldukları için, Hz. Peygamber'in bu sade hayatı onları başlı başına etkilemeye yetmişti. Allah Teâlâ, Mekke ovasını onun için altın yapmayı teklif etmiş o ise şöyle demişti: "Hayır ya Rabbi! Ben bir gün doyayım, bir gün aç kalayım! Acıktığımda sana yalvarıp yakarır, Sen'i zikrederim. Doyduğumda ise sana şükür ve hamd ederim!"
- Zaten Peygamberimiz, kral-peygamber yerine kul-peygamber olmayı tercih etmiş, kralların yaşamından uzak bir yaşam sürmüş, fakat ona gösterilen saygı ve sevgi dünyada hiçbir krala gösterilmemiştir. Rasûlullah evinde ailesinin hizmetinde bulunur, elbisesini yamar, ayakkabısını tamir ederdi. Bir gün ev halkından ekmeğin yanında katık istemiş, evde sirkeden başka bir şey olmadığını öğrenince, "Sirke ne güzel katık; sirke ne güzel katık!" buyurmuştur.
- **Sadelik; özentiden, gösteriştten, lüks ve israftan uzak durma halidir.** Sadeliğin ölçü olarak alınmadığı bir hayatta mâneviyat bozulur, duygular sahteleşir, gösteriş ön plana çıkar. Bunun sonucu olarak da, hayatın dengesi bozulur, tatminsizlik belirir ve dünyaya aşırı bağlılık, mala ve lükse düşkünlük hastalığı baş gösterir.
- **Lüks hayatın temelinde dünyevîleşme, ölümü unutmama ve israf tutkusu**

yatmaktadır. Nice kişilerin lüks merakı yüzünden aile hayatları son bulmuştur. İsrâf ve lüks; harcamada ölçüsüz ve gereksiz olmaktır. Cimrilik ise, çok az harcamak, pintilik yapmaktır. İkisi de dinimizce hoşgörülmemekte ve yasaklanmaktadır.

- Peygamberimiz **"Veren el alan elden üstündür."** **"Komşusu açken tok yatan bizden değildir"** gibi hadislerle cimriliği reddedip "vermeyi" emrederken, "Elini boynuna bağlayan kimse gibi, eli sıkı, cimri olma" (İsrâ, 17/29) gibi âyetlerle de cimriliği yasaklamıştır.
- Özel durumlarda sadelik; konuşmada, giyim-kuşamda, bakım ve süslenmede, sofrâ ve ikramlarda, evlilik törenlerinde, ev eşyalarında, ev ve gayr-i menkul alımında, araç alımında, vs. her türlü sade bir hayat yaşamak ve tercihlerimizin sade olmasıdır.
- Peygamber Efendimiz, Medine'ye hicretinin ikinci yılında sevgili kızı Fâtıma'yla, amcasının oğlu Hz. Ali'yi evlendirmişti. Hz. Fâtıma'nın çeyizi, bir parça kadife, bir su tulumu ve içi güzel kokulu ızdır otuyla doldurulmuş bir yastıktan ibaretti.
- **Düğünlerin gösteriştten uzak, sade, samimi ve mutedil bir şekilde yapılması onun sünnetidir.** Zira mü'minler için hayatın en önemli ölçülerinden biri aşırılıktan sakınmaktır. Kullukta, sevinçte, öfkede, üzüntüde, eğlencede daima dengeli olmaktır. Düğün yemekleri, israf sofralarına, riya, gösteriş ve şatafata dönüşmemelidir.

Kanaatkâr Olmak

- Sözlükte **"verilene razı olmak"** anlamına gelen kanaat, dinî bir kavram olarak kişinin elinde bulunanla yetinmesi, dünya nimetlerinden kısmetine düşene razı olması demektir.

- Kanaat az ile yetineceğim diye tembellik edip az çalışmak, az kazanmak demek değildir.
- **Müslüman, helâl yünden gücü nisbetinde çalışmalı ve kazanmalı, israfa kaçmadan, gerektiği gibi harcamalı ve hayırda bulunmalıdır.**
- **"Allah şüphesiz ki; iyilik yapanları (hayırda bulunanları) sever."** (Bakara, 2/195) Ebû Hüreyre (r.a.)'den; Rasûlullah (s.a.s.) buyurdular ki: "Sizden biri, mal ve yaratılış bakımından kendisinden üstün olana değil, aşağıda olana baksın. Böyle yapmak, Allah'ın verdiği nimetleri küçük görmememiz için gereklidir."
- Kanaat, dünya varlıkları karşısında dengeli bir tavır ifade eder. **Ne aşırı açgözlü olmak, ne de aşırı israfçı.** En güzel ikisinin ortası dengeli ve güzel bir tavidir. Kanaatkâr olmayan insanlar hiçbir zaman zengin olamazlar. Yani malları çok olsa bile gözleri doymaz, ruhları doymaz ve kalpleri tatmin olmaz. Bir ömür boyu huzursuz ve mutsuz yaşar ve ölürlür.
- Bunu Peygamberimiz (s.a.s.) ne güzel ifade buyuruyor: "Zenginlik mal çokluğu ile değildir. Aksine zenginlik göz tokluğuyladır." Dünya malına, servet ve zenginliğe, mevki ve makama aşırı düşkünlük dinimizde hoş karşılanmayan kötü huylardandır.
- Rasûlullah (s.a.s.), nefsanî arzularına râm olan insanın aç gözlülüğünü şöyle tasvir buyurur: **"İnsanoğlunun bir vâdi dolusu altını olsa, bir vâdi daha ister. Onun gözünü topraktan başka bir şey doyurmaz..."**
- Açgözlü, haris birisine bütün dünyayı versen doymaz. Lâkin kanaatkâr insan, bir kuru ekmekle doyar. Açgözlülük insanı dünyada huzursuz ettiği gibi, onu haksızlığa yönelteceği için âhiretini de perişan eder.

ZİYARET VE MİSAFİRLİKTE GÖRGÜ KURALLARI

Ziyaret - Misafirlik ve Vedalaşma Kuralları

- ✓ Ne kadar samimi olursak olalım ziyaret edeceğimiz insanları önceden bilgilendirmeliyiz.
- ✓ Temel prensip davetsiz misafir olmamaktır.
- ✓ Randevu saatine uymalıyız
- ✓ **Temiz ve düzenli bir şekilde, mümkünse bir hediye ile ziyaretler yapılmalıdır.**
- ✓ **Kapıyı çaldıktan sonra kapının hemen ağzında değil, daha geride, evin içini göremeyecek şekilde kapının açılmasını beklemeliyiz.**
- ✓ Eve girerken ev sahibinin yer göstermesini beklemeli ve etraf meraklı gözlerle incelenmemelidir.
- ✓ Yemek sofrası kurulduğunda, ev sahibi davet etmeden oturmamalı ve yemeği beğenmesek dahi bunu hal ve tavırlarımızla belli etmemeliyiz. Misafir umduğunu değil, bulduğunu yer ve medeni bir şekilde ev sahibine teşekkür eder.
- ✓ Yatıya kalıyorsak üç günden fazla kalınmamalıdır.
- ✓ Ev sahibi de misafirliğe gelmek isteyenleri mümkün olduğunca reddetmemeli.
- ✓ Ev sahibi bütün misafirlerine aynı derecede yakınlık ve güler yüz göstermelidir.
- ✓ Evi temiz tutmalı ve gereken hazırlığı yapmalıdır.
- ✓ Misafirin yanında sık sık saate bakmamalı, sıkıldığını belli eden hal ve tavırlardan sakınmalıyız.
- ✓ Misafirlere ikramda bulunurken üç kereden fazla ısrar edilmemeli.
- ✓ Misafir ayrılırken ev sahibi ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirmeli.

Misafir ağırlamak dinimizde neden çok önemlidir?

- İslâm ahlâkının en önemli özelliklerinden olan **misafirperverlik** hasleti, cömertlik, iyilikseverlik, paylaşma ve hayır işleme duygularını içinde barındırır.
- Müslümanlar misafir ağırlamayı ibadet gibi görüp değerlendirdiği için bu güzel hasleti îfâ ederken ihlâsla davranmaya çalışır ve ihsân sırrını gözetirler. Bu vesileyle misafiri nimet ve ganimet olarak görürler.
- Eskiden Anadolumuzun köylerinde, kasabalarında, şehirlerinde dışarıdan gelen misafirleri ağırlamaya yönelik “**selâmlık**” denilen “**misafir odaları**” şimdiki tâbirle “konuk evleri” vardı. Buralarda sadece misafir değil, onun binit olarak kullandığı hayvanı da bakıma alınarak yemlenir, istirahat ettirilirdi.
- Ecdâdımız bu ihtiyaç için hanlar, hamamlar, kervansaraylar, hatta hastahâneler inşa ettirmiş; orada yolcuların, misafirlerin her türlü ihtiyâcı üç gün ücretsiz olarak karşılanmıştır.
- Şanlı tarihimiz bu konuda iftihar edilecek bir mâziye sâhiptir. Bugün bunun izleri her ne kadar devam ediyor olsa da eskiyle kıyas dahî edilemez. Eskiler, misafire “**Tanrı misafiri**” gözüyle bakar, evlerinin en kıymetli yerlerini misafirlere tahsis eder, onun istirahati için hiçbir fedakârlıktan kaçınmazlardı. Misafiri memnun etmek için her türlü yorgunluğa seve seve katlanılırdı.

MİSAFİR AĞIRLAMA SÜRESİ ÜÇ GÜNDÜR

- Güzel dînimizde misafirin ağırlanma süresi üç gündür. Üç günden sonraki sürede izzet ve ikram adına yapılanlar sadaka olarak değerlendirilir. Üç gün içinde, bilhassa ilk gün en güzel ikramlar ziyâfet nevinden yapılır, sonraki iki gün için de normal, en halkının rutin yediklerinden ikram edilir.

NOT: Bu çalışma ders kitaplarından ve Genel Ağ'dan yararlanılarak hazırlanmıştır.